

NIEMAPA miasto dobrych rozwiązań

— warsztaty dla dzieci w instytucjach
muzeów, bibliotek, świetlic, domów kultury —

Tematyka: warsztaty dla dzieci o przyjaznej, dostępnej, estetycznej i proekologicznej przestrzeni miasta, nowoczesnych rozwiązaniach architektonicznych, urbanistycznych, ekologicznych i społecznych w przestrzeniach publicznych

Cel: rozbudzenie uważności na architekturę, wrażliwości na różne potrzeby różnych osób w przestrzeniach publicznych, edukacja o istniejących dobrych praktykach

Odbiorcy: dzieci w wieku 6-10 lat, z klas I-III, ewentualnie starsze przedszkolaki

Czas trwania: 70-90 min w zależności od wybranej opcji

Do przygotowania przed warsztatami:

- egzemplarze wydawnictwa “NIEMAPA miasto dobrych rozwiązań” dla każdego uczestnika
- materiały plastyczne (w zależności od możliwości i wizji organizatora, a także od potrzeb grupy można włączyć różne techniki plastyczne):
 - kredki, mazaki
 - papier kolorowy, nożyczki, klej, taśma klejąca, taśma dwustronna
 - plastelina, bibuła, skrawki filcu i tkanin, nici, wełna, wstążki
 - niewielkie pudełka po zapalniczkach, lekach, herbacie, rolki itp
 - opcjonalnie nietypowe materiały do zajęć plastycznych: filcowe kulki, włochate druciki, kolorowe patyczki, koraliki, papierowe słomki
 - kartki A4 lub A3 (np. Szare, brązowe lub zielone) na podstawę podwórka dla scenariusza 1
 - kartki B1 (w zależności od liczebności grupy od 1 do 4 sztuk) na podstawę miasta przyszłości dla scenariusza 2.

Uwaga: ze względów ekonomicznych a głównie ekologicznych do warsztatów warto wykorzystać dostępne już w placówce materiały, ścinki, zużyte papiery i skrawki tkanin z innych zajęć, nieaktualne drukowane materiały promocyjne itp.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Scenariusz “Dobre podwórko”

Czas trwania: 70 min

A. Rozmowa - 15 min

Prowadząca/y zajęcia rozdaje wszystkim uczestnikom NIEMAPY. Po rozłożeniu wydawnictwa na pierwszej stronie znajduje się mozaika 17 ilustracji z opisami w kolumnach po bokach. Na drugiej 3 moduły edukacyjne z zadaniami typu połącz/dorysuj. Prowadząca/y wyjaśnia, że to przewodnik po najlepszych przykładach różnych pomysłowych rozwiązań w miastach z całej Polski. **Jak myślicie jakie mogą być te dobre pomysły? Jakie Wy macie pomysły na ulepszenie swojego miasta? Czego Wam w nim brakuje?** Prowadząca/y zwraca uwagę, że w prawym dolnym rogu na pierwszej stronie NIEMAPY znajduje się miejsce na narysowanie ulubionego miejsca w mieście i proponuje by w trakcie rozmowy dzieci wypełniły je na rozgrzewkę.

B. Działanie - 40 min

Obracamy NIEMAPĘ na drugą stronę. Znajduje się tu zadanie zatytułowane “Dobre podwórko”. Prowadząca/y odczytuje je na głos. Proponuje dzieciom, by każdy zaprojektował podwórko dla bohaterów zadania oraz siebie i swojej rodziny. Każdy dostaje kartkę A4 lub A3, która wyznacza granice podwórka. Szkic mogą zrobić na NIEMAPIE. Na kartce wykonują makietę 3d z wykorzystaniem wszystkich dostępnych materiałów. Dzieci mogą dobierać się w pary lub grupy albo pracować indywidualnie. Prowadząca/y przypomina aby nie pominąć potrzeb żadnego z bohaterów podwórka w NIEMAPIE. Sugeruje też, że dobrych pomysłów można też szukać w NIEMAPIE - zwłaszcza w punktach 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11.

C. Podsumowanie i porządki - 15 min

Uczestnicy kolejno opowiadają o stworzonych przez siebie podwórkach. Wyjaśniają: **co powstało z myślą o kim? jaka jest ich ulubiona część podwórka?** Prowadząca/y sugeruje, żeby dzieci zastanowiły się **czy któryś z pomysłów jest możliwy do wprowadzenia na ich własnym podwórku?** aby porozmawiały o tym ze swoimi rodzicami, sąsiadami, żeby sprawdzili wspólnie czy w ich mieście istnieje budżet obywatelski, który tego typu działanie mógłby sfinansować. Prowadząca/y pyta także o wrażenia z zajęć: **co Cię zaskoczyło, czego nowego się dowiedziałeś/eś, jaką jedną rzecz zapamiętałeś/eś z zajęć?** Na pożegnanie przypomina, że NIEMAPY można zabrać do domu - są w nich historie z różnych miast i różne zadania do wykonania.

2. Scenariusz “Miasto przyszłości”

Czas trwania: 90 min

A. Rozmowa - 20 min

Prowadząca/y zajęcia rozdaje wszystkim uczestnikom NIEMAPY. Po rozłożeniu wydawnictwa na pierwszej stronie znajduje się mozaika 17 ilustracji z opisami w kolumnach po bokach. Na drugiej 3 moduły edukacyjne z zadaniami typu połącz/dorysuj. Prowadząca/y wyjaśnia, że to przewodnik po najlepszych przykładach różnych pomysłowych rozwiązań w miastach z całej Polski. **Jak myślicie jakie mogą być te dobre pomysły? Jakie Wy macie pomysły na ulepszenie swojego miasta?** Wyobraźcie sobie **jak powinny wyglądać miasta przyszłości aby żyło się w nich lepiej?** Prowadząca/y może w tym miejscu zachęcać do szukania inspiracji na pierwszej stronie NIEMAPY ale też do fantazjowania i tworzenia pomysłów nierealnych do realizacji na ten moment. Niech każdy uczestnik wymyśli jedno **całkowicie nowe, nie istniejące jeszcze rozwiązanie i wyjaśni: na jaki współczesny problem odpowiada?**

B. Działanie - 50 min

Prowadząca/y kieruje dzieci do przygotowanego wcześniej miejsca pracy, gdzie znajdują się wszystkie materiały plastyczne do wykonania makiety oraz ułożone na środku arkusze B1 które wyznaczają granice miasta. W przypadku grupy do 5 uczestników wystarczy 1 arkusz. W przypadku większych grup należy połączyć ich odpowiednio więcej. Wśród materiałów plastycznych powinny znaleźć się różnego rodzaju zużyte opakowania - pudełka o zbliżonej wielkości.

Rada 1: Ograniczenie kolorystyki udostępnionych dzieciom materiałów na przykład do zieleni, błękitu i neutralnych kolorów jak szarości, biele, beże wpłynie na spójność makiety co podniesie jej estetykę. Można także ograniczyć kolorystykę wyłącznie do bieli aby położyć akcent na skalę i kompozycję rozwiązań. Warto wtedy poinformować uczestników dlaczego nie włączamy kolorów.

Rada 2: W praktyce dzieci z grupy docelowej 6-8 realizują zwykle swoje indywidualne wizje i pomysły, jeden obok drugiego. Rolą prowadzącej lub prowadzącego może być zachęcanie uczestników do tworzenia połączeń między tworzonymi elementami makiety - np dróg czy drózek rowerowych, mostów, zielonych rozwiązań, przestrzeni publicznych np. skwerów i parków, placów. Może też zachęcać uczestników zmagających się z blokadą twórczą do szukania inspiracji w NIEMAPIE.

Rada 3: W starszych grupach dzieci (9+) możemy przydzielić uczestnikom role. W tym wypadku warto najpierw wykonać zadanie z modułu "Praca w mieście" na drugiej stronie NIEMAPY i omówić zawody związane z projektowaniem miasta.

W pierwszym etapie cała grupa przyjmuje rolę urbanistów* - zaczynają pracę wyznaczając strefy: mieszkalną, rekreacyjną, natury, komunikacyjną. Po tym etapie grupę dzielimy następująco:

- Architekci - tworzą budynki
- Architekci krajobrazu - tworzą parki, zieleńce, skwery, place zabaw
- Plastycy miejscy - tworzą spójną dla całego miasta małą architekturę (ławki, kwietniki, kosze, latarnie) oraz ewentualnie szyldy sklepowe, elementy komunikacji wizualnej: nazwy ulic, drogowskazy

* Na etapie podejmowania wspólnie przez grupę decyzji urbanistycznych prowadząca/y może udzielić grupie następujących wskazówek:

- Warto zacząć od decyzji gdzie będzie "serce miasta" - centrum z rynkiem/placem będącym miejscem spotkań wszystkich mieszkańców
- budynki publiczne, starsze będą się pojawiać bliżej centrum, a te zwyklesze jak osiedla mieszkalne dalej
- niektóre budynki i miejsca dobrze funkcjonują obok siebie np. duże osiedle mieszkaniowe obok szkoły, sklepu, parku czy placu zabaw, ale inne tam nie pasują: np. fabryki czy duże drogi lepiej oddzielić od budynków parkiem albo ogródkami działkowymi - taki zielony odstęp będzie chronił mieszkańców przed hałasem, ruchem, zanieczyszczenia powietrza itp

C. Podsumowanie i porządki - 20 min

Uczestnicy kolejno opowiadają o stworzonych przez siebie elementach makiety.

Wyjaśnianią **co stworzyły i na jakie współczesne problemy odpowiada ich przyszłościowe rozwiązanie?** Prowadząca/y pyta także o wrażenia z zajęć: **co Cię zaskoczyło, czego nowego się dowiedziałeś/eś, jaką jedną rzecz zapamiętałeś/eś z zajęć?** Na pożegnanie prowadząca/y przypomina, że NIEMAPY można zabrać do domu - są w nich historie z różnych miast i różne zadania do wykonania. Zachęca do sprawdzenia **czy zrealizowane przez dzieci na warsztacie pomysły mają swoje odpowiedniki lub zbliżone rozwiązania w "NIEMAPIE miasto dobrych rozwiązań"?**